

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ARAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3:50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1:50 ck

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 247. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Tebeth 13 * 1923 december 21 Péntek

A kétarcu Venizelosz

Görögország mai koalíciós viszonyában igen nehéz eligazodni. A kívülről és belülről egyaránt mesteri ügyességgel szőtt intrikák labirintusában a leggravasabb diplomata is könnyen eltévedhet. Ma csak egy tény van: a görög király elhagyta országát és a barátságos román tengeri védőszerződés öblében kötött ki. A görög udvar hívei szilárdan állítják, hogy a király távozása csak ideiglenes, Párisban azonban már befejezett ténynek tekintik a görög királyság bukását. Az athéni királytragédia kétségtelenül hallatlan diadala a francia diplomáciának az angol fölött. Nem lesz érdektelen, hogy milyen szemmel látták a francia körök az egész republikánus mozgalmat. A „L'Europe Nouvelle” legutóbbi számában Charles Vellay igen érdekes képet fest a görög helyzetről.

El kell ismerni, — írja Vellay — a kormány mindent megtejt, hogy nyakára hájon a republikánus mozgalomnak. A harc az utóbbi hetekben késhegyig ment. Az Athénben november 4-én megtartott mitingen a republikánus szónokok, elsősorban Pangalos és Condilis tábornok megkísérelték bebizonyítani, hogy az ország többsége az ő oldalán van. Ügyesen kihasználják a kormány akcióját, amely külföldi beavatkozást akart provokálni a királykérdésben és a görög nép becsületére sértenek minősítették, hogy e kétségtelenül belső ügy európai ellenőrzés alá került. A mitingnek óriási hatása volt és ezt számos hasonló követte, az ország minden városában szervezkedtek a republikánusok, úgyhogy rövidesen feljűk fordult az ország szimpátiája. A köztársaság hívei egyre nyomatókabbán követelték, hogy rendeljék el végre a népszavazást, viszont a kormány egyre makacsabban állott ellen. Kölesönös fenyegetésekre került a sor. Amikor Plastiras ezredes kijelentette, hogy adott esetben nem fog habozni, hogy letartóztassa a republikánusok vezetőit, mire Pangalos tábornok még élesebb hangon azt telette, ha Plastiras szembe helyezkedik a népakarattal, ő szintén nem fog habozni, hogy egész Görögországot harcászólítsa elnyomói ellen. Ez az energikus beszéd nem tévesztette el a hatását: Plastiras ezredes ezen incidens óta egyre jobban közeledett a köztársaságiakhoz és az utóbbi napokban már nyíltan is csatlakozott hozzájuk.

A forradalmi királypártiak vezérének csatlakozása megindította volt az általános csatlakozási mozgalomnak. A szigorúan monarchista jobboldali pártokban természetesen nem verhetett gyökeret a köztársasági irányzat, de annál szabadabb préda volt a liberális, vagy úgynevezett Venizelosz-párt. November elseje óta a liberális pártcsoporthoz nem elégedtek már meg a köztársaság iránti szimpátiányilatkozatokkal, hanem tömegesen léptek ki a Venizelosz-pártból és csatlakoztak a republikánusokhoz. November 15-én volt a döntő ütközet. A főváros negyvenkét venizeloszista-frakciója egyhangulag nem csak a köztársasági eszme alapjára helyezkedett, de követelte a republika azonnali kikiáltását. Miután ezt a határozatot tudomására hozták a párt elnököknek, Danglis tábornoknak, nyomban beléptek a köztársasági pártba.

A Venizelosz-párt szétbomlása tehát teljes volt és bátran lehetett állítani, hogy Görögországban nincsen több monarchista érzelmű liberális. Bár mindez nyilvánvaló volt, a kormány továbbra is makacsul ellenállott. Miután látnia kellett, hogy a diplomáciai intervenció és az angol beavatkozás mit sem ér, Venizelosz tekintélyéhez fordult, ki tudvalevőleg engesztelhetetlen ellensége a köztársaságnak és csak néhány hónappal azelőtt jelentette ki, hogy még ha a görög nép többsége a köztársaság mellett szavazna, akkor is köteleességük lenne a vezető embereknek kitarítani a monarchia mellett, mert a köztársaság megvalósításához nem elég az egyszerű majoritás, hanem *tulnyomó* többség kell, míg a monarchia kisebbség mellett is fentarthatja magát. Othonaios generálist bízták meg, hogy Venizeloszsal tárgyaljon. A tábornok november tizenhatodikán visszatért Venizelosz dodonai levelével, amelyben ez kéttelő sandítva, mindenkit ki akar elégteleni. Éppen mert őszinte republikánus vagyok, — írja Venizelosz — nem akarok tudni egy elhamarkodott köztársaságról. Mindenekelőtt meg kell

ejteni a választásokat anélkül, hogy az alkotmánykérdést napirendre tűznék és csak a következő parlament fordulhatna aztán a néphez, hogy akaratát meg tudja. A terv elég átlátszó volt. Az alkotmánykérdés érintése nélkül a választásokon kétségtelenül monarchista többségű parlament alakult volna ki.

Venizelosz javaslata azonban már túlhaladt álláspontra. A köztársasági mozgalom sokkal erősebb hullámokat vetett már, semhogy egy még olyan nagy tekintély, mint Venizelosz is, megállíthatta volna. A kormánynak végre be kellett lát-

nia, hogy utolsó kísérlete is eredménytelen volt és szép csendben neki is át kellett partolnia a köztársaságiakhoz. Így tehát a királynak nem maradt más hátra, mint elhagyni az országot. A helyzet végleges kialakulását azonban ma még nem lehet látni. Venizelosz tulságosan lekötötte magát az angol kormánynál, semhogy feladná a küzdelmet és állítólag a Gonatas-kormány csatlakozása sem teljesen őszinte. A köztársaságiaknak még egynéhány kemény próbát kell megállniuk, amíg uralmukat megszilárdíthatják és a köztársasági gondolatot otthonossá teszi az új Athénben.

Románia és Oroszország között megindult a táviróforgalom

Egyelőre csak a sajtó számára nyitották meg a kisenev-odesszai vonalat. Salzburgban folytatják a román-orosz tárgyalásokat

Oroszország forradalmat szit Amerikában?

(Bukarest, december 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányhoz Oroszország részéről az a javaslat érkezett, hogy Odessza és Kisenev között állítsák helyre a közvetlen távirati összeköttetést. A kormány a kérést csak részben találta teljesíthetőnek, amennyiben a közvetlen vonalat csak sajtótáviratok részére nyitotta meg, táviratok ezután sem küldhetők közvetlenül Oroszországba.

Bukarest, december 20. A külügyminisztérium hivatalosan közli, hogy a román kormány megkezdte a tárgyalásokat Oroszországgal a függő ügyek elintézésére és a két állam közötti viszony helyreállítására véget. A tárgyalások színhelyét Salzburgot javasolták és január második felében fognak megkezdődni.

Bukarest, december 20. Duca külügyminiszter ma táviratot intézett az orosz kormányhoz,

hogy kész a tárgyalásokat felvenni és azok színhelyét Salzburgot ajánlotta. Egészen biztos hogy az orosz kormány elfogadja az ajánlott várost a konferencia helyétül, mivel Csicserin jegyzéke Romániának engedi át a hely és időpont megállapítását.

Bukarest, december 20. A szovjetkormányval folytatott kereskedelmi tárgyalások befejezésére a román delegáció ma este Triaspolba utazott.

Washington, december 20. Hughes külügyi államtitkárnak a szovjetkormányhoz intézett nyilatkozatát, mely szerint Amerika nem hajlandó a diplomáciai viszony felvételéről tárgyalni, azzal indokolják, hogy az amerikai kormány kezébe kerültek bizonyos moszkvai utasítások, amelyekben az amerikai extrémistáknak forradalom előkészítésére ad az orosz kormány direktívákat.

A miniszterelnök Kolozsváron személyesen fog informálódni a vasárnapi eseményekről

Bacalbasa lemondott elnöki tisztéről. A bukaresti sajtó erőlyes vizsgálatot sürget

(Bukarest, december 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári országos sajtókongresszus körül megindult vitából Constantin Bacalbasa hangja esendül ki a legsulyosabban. Bacalbasa, az újságíró szindikátus országsszerte népszerű elnöke lemondott a szindikátusban viselt tisztségéről. Bacalbasa lemondását azzal indokolta, hogy nem akarja az ellene indított harcra a szindikátust is bevonni és ezen kívül szabadkezett akar nyerni politikai akciójába.

Bacalbasa lemondásával egyidejűleg a kormánykörök is több figyelmet fordítanak a kolozsvári eseményekre. A „Lupta” értesítése szerint a közeli napokban Bratianu Jónel miniszterelnök Franasovici Richárd belügyi államtitkár kíséretében Kolozsvárra utazik, hogy személyesen informálódjék a helyzetről. A „Dimineata” jelentése szerint a kormány vegyes bizottságot küld Kolozsvárra a hatóságok magatartásának felülvizsgálására. A vegyes bizottságban a hadügyminisztert egy tábornok, a belügyminisztert pedig Marin Vararu, vagy Alex. Crasnaru közigazgatási vezérfelügyelő fogja képviselni.

A bukaresti sajtó egyébként még mindig élénken kommentálja a Kolozsváron lezajlott eseményeket. Ma már a kormánytól különálló lapok is vezércikket szentelnek a zavargásoknak és egyöntetűen elítélik a kongresszus megzavarását és az azt követő rombolásokat.

A kormány hivatalos lapja, a „Viitorul” többek között ezeket írja:

„Bizonyos, hogy senki, egyáltalán senki, mi pedig legkevésbé helyeseltük s nem is helyeseltünk olyan eljárást, amely demokrata és civilizált világunkban meg akarja akadályozni a gondolat szabad nyilvánítását. Még kevésbé helyeseltük az ilyen eljárások, ha erőszakossággal járnak és a legszebb eszmének csak kárt okoznak. Civilizált társadalomban pedig az erőszakosság bármikor és bárhol történik, szükségtelen és ellenszenves.”

A kormány lapja ezután a sajtó „ama bizonyos része ellen” foglal állást és leszögezi, hogy a sajtó „ama bizonyos része” megtanulhatja a történetekből, hogy az a hang és az a mód, amellyel az ország belső ügyeit kommentálni szokta, nem tűrhető tovább.

A kormányhoz közelálló „Universul” is kategorikusan elítéli a zavargásokat, de a felelősségnek legalább egy részét a sajtó „ama bizonyos részére” akarja háritani. A lap egyébként így ír:

„El kell ismerni, a szenvedélyek kitöréséhez az is hozzájárult, hogy a kongresszuson olyan személyek is megjelentek, akik a román eszme ellen harcoltak. Az pedig, hogy nemcsak megengedték a kisebbségi újságírók elnököknek, hogy magyarul beszéljen, de ezzel mintegy dokumentálni is akarták, hogy a magyarság helyzete ugyanaz, mint az impériumváltás előtt — anélkül, hogy a mindenki által helytelenített botrányokat igazolni akarnánk — legalább is megmagyarázza a történeteket.”

Az „Universul” a cikk további részeiben a „Viitorul”-hoz hasonlóan a sajtó „ama bizonyos részé”-nek működését kritizálja, majd a kölcsönös megértést hirdeti és annak a reményének ad kifejezést, hogy hasonló esetek nem fognak többé előfordulni.

A sajtónak a kormánylapok által hónapok óta állandóan támadott „ama bizonyos része” nevében Mille Constantin, a román publicisták legkiválóbbja szólal meg a „Lupta” hrszábjain. Mille Constantin önértzetesen tiltakozik az ellen, hogy bizonyos körök a sajtó egy részét nemzetietlen magatartással akarják dezavualni a közvélemény előtt, majd ezeket írja:

„Kezdek már elfelejteni, hogy az a sajtó, amelyről most csak mint a sajtó „ama bizonyos részéről” emlékeznek meg, mennyi lelkesedéssel és önfeláldozással harcolt Nagyrománia megvalósításáért. Minket többek között — mert sok a „bűnünk” — azzal vádolnak, hogy szószólói vagyunk a nemzeti kisebbségeknek és a zsidó-

december 20.

ADEA-MARE
TA UNIRII

-én

NA

rdő
g
sére

bächer

llandó raktára
and 31

Endefall

Mindenféle
poharak,
demyonok,
palackok,

en legelőnyösebben

AJOSNÁL

er 33, Telefon 954.

IPA

SÖR

kedvelt világos

kölypálinkákat,
kat.

esopori

terurban: 12—31

ságnak. Igenis védjük a kisebbségeket és a zsidókat is, akik az alkotmány szerint teljesjogu polgárok. A megnagyobbodott Románia határain belül négymillió idegen ajku és idegen eredetű állampolgár él és az államnak elsőrangú érdeke, hogy belőlük hasznos állampolgárok váljanak. A kormány azonban nincs ezen az állásponton és különböző intézkedésekkel — különösen az iskolarendelekekkel — provokálja a kisebbségeket. Mi ez ellen felemeltük tiltakozó szavunkat és ezért érdemeltük ki a sajtó „ama bizonyos része” elnevezést.”

Bacalbasa, aki már eddig is több cikket szentelt a kolozsvári eseményeknek, ma újabb cikket írt az „Adaverul“-ban. Cikkében kifejti, hogy a diákok csak vak eszközök voltak, a telelösség sulya a hatóságokat terheli, akik cáltudatosan elősegítették az eseményeket. A többi bukaresti újság ugyancsak éles hangon kritizálja a hatóságok szerepét és szigorú vizsgálatot sürget.

Jellemző kuriózumként említjük meg, hogy az egyetlen bukaresti napilap, amelynek egyetlen szava sincs a kolozsvári eseményekről, a nemzeti párt hivatalos lapja a: „Romania”.

Nyolc hét Erec Jiszraelban

Irtta dr. Weissburg Chaim

II. A héber város

Tel-Avivról közmondássá vált Erec Jiszraelben: aki reggel elment a városból, este nem ismer rá. Ennek a közmondásnak alapja van. Lázasan épül a város. Mi a praktikus oka ennek a lázas építkezésnek? A tengerpart Jaffa és Tel-Aviv mellett nagyon kedvezőtlenül tagolt, majdnem minden görbület nélkül nyílegyenes vonalú. Nagyon kevés remény van rá, hogy Tel-Aviv elsőrendű kikötő legyen, vagy — ami ezzel egyet jelent — hogy a város valaha nagy kereskedelmi gócponttá fejlődjen. Mégis boldog és büszke az, aki Tel-Avivban házat építhet magának, aki tel-avivi háztulajdonosnak, vagy lakosnak mondhatja magát. Sok oka van rá. Az első és egyik legfőbb ok: Tel-Aviv egész Palesztinában, sőt talán az egész Keleten az egyetlen, minden tekintetben modern, európai város. Az utcák, terek, parkok rendezettek, tiszták, naponta többször öntözik. Van villanyvilágítás, vízvezeték s általában kevés olyan dolog hiányzik, amit nyugateurópai igények megkívánnak. A második és ennél talán fontosabb ok: a zsidó birodalom megszűnése óta az első és egyetlen város a világon, melyben kivétel nélkül zsidók laknak, amely a közigazgatástól kezdve az élet minden egyes megnyilvánulásában szintiszta zsidó. A kolóniáktól eltérően nincs hely a világon, ahol a minden korok és nemzetek üldözött, hajszolt zsidója ilyen foku nyugalomra s lelki kielégülésre találna, mint Tel-Avivban. Teljesen egymás közt vagyunk. Ezt vagyonnal, verejtékkel megfizetni nem lehet. A polgármestertől, a világszerte népszerű és neves Disengofftól le az utolsó jemenita „mócachóchan“-ig (cipőtakarító) mindenki zsidó. Zsidó chalucok építik a betonutakat, a házakat, zsidó tevés-chalucok szállítják hímálcó tevéiken a szilikát-gyár tégláit, zsidó kertész gondozza a „Sadrót-Rotschild“, a Rotschild-fasor terpeszkedő pálmáit és agavéit. Ez előtt kilenc évvel a Röchóv-Herzl-en, a Herzl-utcán volt a szombat délutáni korzó. Akkor alig volt

más utcája Tel-Avivnak és összesen talán 2000 lakosa. Mi ma a Herzl-utca a 20.000 lakosú Tel-Avivban? Ma a Derech-Allenby-n van a korzó és a Gallé-Aviv mellett a tengerparton. A Derech-Allenby (a Palesztinát meghódító angol tábornokról elnevezve) körülbelül két kilométer hosszú sugárút, melyen szombat délután még mozogni is alig lehet. Ott sétál Jaffa és Tel-Aviv zsidóságának színe-java. Ennél érdekesebb látvány alig kínálkozik a külföldnek. Az idősebb generációnál még élesen meg lehet különböztetni, melyik országból származnak, meg lehet különböztetni a teljesen arabosan öltözött hosszú pájészu jemeni zsidótól a fezt viselő benszülött spanyol zsidón keresztül az elegáns amerikaiat. Felcsendülnek még az egyre jobban és jobban domináló héber nyelv mellett a galut összes nyelvei. De az ifjú generációban már nincsenek árnyalatok. Az egységes, palesztinai héber. És ez az egységes ifjú generáció gondoskodik arról, hogy a különbözőségek az idősebb generációnál is lassanként eltűnjenek. Főleg belőlük rekrutálódik a „gdud möginé hasszáfá“ a „nyelv védőinek ligája“. Ha Palesztina bármely városában zsidó zsidóval más nyelven beszél, mint héberül, egy fiatal ember lép melléje és egy cédulát nyom a kezébe. A cédulán ezek a sorok: „Péruđ lősonót — péruđ lövávót, száfá achat — nefes achat. Ivri dabbér ivrit!“ (A nyelvek szétválása — a szívek szétválása, egy nyelv — egy lélek. Zsidó beszélj zsidóul!) Nyomás érv és meg is van a hatása.

Ha valami főszegecs benyomást akar az ember magával hozni, keresse fel az esti korzót a tengerparton, a Gallé-Aviv körül. A Gallé-Aviv Tel-Aviv büszkesége. Ez a városi kaszinó, a tenger felé van építve és benne Palesztina legfényesebb kávéháza, melyet a jaffai előkelő angolok és arabok is előszeretettel keresnek fel. Mellette a nagyszerű strandfürdő, ahol az év legnagyobb részében

tűrődni lehet. Ez a részlet a tel-aviviaknak kedvenc találkozó helye, az esti pihenő. Sehol se olyan szépek az éjjelek, mint Palesztinában. A levegő átlátszó, tiszta mint sehol a világon s a tündöklő, fényes csillagok mintha fekete bársony kárpitra volnának aggatva. Simogató szellő fujdogál a tenger felől s a levegő tele van dallal, régen felejtett turesa nyelven. Egy nép dalaival és a dal azé a népe, amely évezredek szenvedés és hányattatás után végre saját otthonában boldog nyugalomra talált.

Jáfim hálélót bi-Knaan,
Cónonim héim uvhírim,
Hádmámá po tásir,
Jaán ki libbi bassir.

Jilólat tanim nugá
Tichee dmé hallájil.
Jilólat tanim nugá
Tichee dmé hallájil.

(Kanaánban szépek az éjjelek szépek
Fény ömlik rajtuk el, áttetszőn, halkán
Dalol a csend a végtelen éjben
Szívem ég benne a dalban.

Sakálok szomoru hangja
Nyilal az éjjeli csendbe
Sakálok szomoru hangja
Nyilal az éjjeli csendbe...

Bátyám a nyájakat itatni ment el
Mezőről mezőre tereli egyre
Ráchel én jegyese, Ráchel én mátkám
Szerelmes leánykám fölment a hegyre

Sakálok szomoru hangja
Nyilal az éjjeli csendbe
Sakálok szomoru hangja
Nyilal az éjjeli csendbe...

Líbanon nagymesszi ormán
Olvad a hó már és mindegyre jobban,
Jer hozzám szerelmem, egy öröm van csak:
Szeretlek két szív ha egytvé dobban.

Sakálok szomoru hangja
Nyilal az éjjeli csendbe
Sakálok szomoru hangja
Nyilal az éjjeli csendbe...

Giszkalay János fordítása)

Bus, keleties melódiák, melyeket a galli, somroni vagy judeai zsidó kolóniák ismeretlen népköltői szerettek, de pajzánul belevigadnak már a méla népdalok közé a nagy városok vidám kupléi is.

Ime a tel-avivi „Unter Linden“ vagy ha tetszik „Váci utcán...“ refrainje:

Tel-Aviv, ach Tel-Aviv,
Ir játá al szfat hajjam,
Ód móat tihje chavivi
Mófursám löchol ólam.

Ir sel oneg, ir sel óser,
Ir sel cedeq, din vójoser,
Ir gdolá im armónim,
Ir ivrit sel jóhudim.

Egy zsidósors

(67)

Regény. Dán nyelven írta Méir Aaron Goldschmidt

Bármennyire gyötrő érzések vettek is erőt rajta, ilyenkor elvált a társaságtól, hogy a magányban teljesen odadobja magát ezeknek az érzéseknek. Gondolatai ilyenkor olyanok voltak, mint azok a tervezetések, melyeket az ember álmatlan téli éjszakákon kovácsolgat és amik miatt szinte bosszankodunk, ha fölvirrad a világos nappal és emberek közé megyünk.

... Egy világjáró kereskedő eladta neki a puszták tigrisét. Tejet adtak neki és kalácskenyeret: forró vér helyett. Lágy kezükkel meg-megsimogatták bundáját, ugyanakkor amikor éles kopják sebeztek halálra a tigris testvéreit. Mikor vihar és égháboru erdős hazájára emlékezteti, néha olyankor egy-egy pillanata tnyad — és úgy kívánna szökni, szökni... nem tud: már nagyon is rászokott a tejre, finom kalácskenyérre és selymes lágy kezekre.

... Pinchasz, a főpap Eleázárnak fia, Aharonnak fia, aki pedig Mósé testvérbátyja volt, kardot ragadott és leszúrt egy zsidót, amiért pogány leányt szeretett: őt és a leányt egyazon a karddal.

... Irva vagyon, hogy ellenség örökölje annak a nemzetségnek házat, aki a pogányokhoz szit és hozzájuk vallja magát. Irtózatot átok ez! De szemtanuja lenni ahogy egymáshoz vallják magokat.

... Hogyan lehet az, hogy egy nő ajakán mosoly ül és nékem szép eszemet zavarja meg?

Hiszen ha értelmesen vizsgálom: mi más az ajak, ha hogy nem csak hús és vér — és a mosoly talán más se, csak gépies mozdulása izmoknak. Persze itt: idehaza még csak meg tudom így mondogatni magamnak: de ha közelében vagyok annak a mosolynak, akkor ördögé lett jó eszem, szédülök és részeg vagyok a boldogságtól.

... Ó piros egyenruhában jár, vállrózsákkal, tollbokrétát hord kalapja mellett, oldalán kard és én — zsidó vagyok!

... A gemará mondja: jó ha az ember megtanul lovagolni, vívni és uszni. Ezeket a képességeket megszereztem magamnak. Lovag vagyok, aki a zsidók viseletébe álcázta magát és csak az az én szerencsétlenségem, hogy — nem tudom ezt a kosztümöt levetni magamról.

... Pedig tüzzel égeti belemet, mint a Deja-Dejanira inge aki Nessus vérével volt megkenve.

... Mint gyermek, — becsületes küzdelemben kis hímja, hogy megöltem. Valami anticipált ekkeseredés volt az. Most visszafizeti nekem azt, hogy akkor életére törtem.

... Csak véletlen volt-e az, hogy éppen az én oldalomon lépett ki az az ajtón és az én karommal fogadta el, még mielőtt bátorságot merithettem volna, hogy fölajánljam?... Megkérdezhettem volna tőle... de ha aztán azt kellett volna hallanom, hogy ez a tétovás reménység csak magamcsalása volt... Oh, rettentő ez az állapot! Kétkedni tudnék benne, hogy van

isten, — ha megengedi, hogy ember így meggyötrődjön.

... Ha csak kacér teremtés volna és csak játszanék velem! Ha csak arra volnék jó neki, hogy hűségét növessem! Ne játsz velem, ne komédiázz, keresztény leány! Még nem törött ki méregfogam!

... Adta volna isten, hogy Holsteinban haljon meg!... Oh nem! — Hiszen akkor soha se láthattam volna.

... Mondják, olyik zsidónak szerencsése van keresztény lányoknál, — de csak titokban. Meg tudnám-e én azt tenni, hogy a zsidót engedjem lábbal tiporni ugyanakkor, mikor a férfinak ajakát csókdossák? Csak titkot rejtve tudjak lenni teljes értékben ember! Nem, nem! Ez a nagy előnyöm meg van a keresztényekkel szemben: ha ő közülök valakinek asszonya van, félnie kell, hogy titokban nem lesz-e hűtlen hozzá. De én biztos lehetek annak a nőnek szerelmében, akinek van bátorsága, hogy világos nappal enyém legyen.

Jákob már jó időt töltött el így, mikor egyik napon Léwy barátja lepte meg látogatásával. Tulajdonképpen ebben a látogatásban semmi olyasmi nem volt, ami Jákob előtt föl-tűnő lehetett volna. Mert Léwy már többször volt nála, de mogorva, szófukar viselkedésével csakhamar megint elkergette. Sokkal inkább az az elhatározás lepte meg őt, mellyel Léwy nyilvánvalóan eljött hozzá, az az elhatározás tudniillik, hogy mindenáron maradni fog. Megtörtött egy pipát, leült és hatalmas füstfelhőket fújt a levegőbe.

(Folyt. köv.)

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Ha n
tető város,
régén neu
1900-ben
terültek
máskor
zet teremő
sának títő
Pedi
városok k
fában és J
folyik és
dolgozni a
riásában.
Akkó, Sz
hom, Kau
meg zsidó
meg kell
szag a mie
ot is tör
kintettel,
den tere
tanunk ke
nyek, nag
fejlesztése
feladatok,
szép és to
pen csak l
Ami
végző célj
fejlődést e
tásban —
eredménye

Franciaio

(Ber
tőjától.)
következte
dályozni,
Németorsz
elkövet h
met jegyz
szolgálja t
irja, hogy
zet és gya
veendő kő

Barinben
kijelentett
rezet és g
csökkents
ban, hogy
szerzésére
vekvő éhi
Az angol
Lor
mény biz
közepén

Me
Vars
alakította
pártpolit
munkáig
nőkkel

Pár
jutott fel
ják a ko
a szövets
San Ma
Cavacos
főnöke, e

Wa
tik, hogy
fegyversz

fa van
rész b
akar venn
sajnája az
ERDELYI
sztalosok

A KÖ

Tel-Aviv, óh Tel-Avivünk
Tengerpartunk drága vára
Hirnevad a kerek földön
Messzi élszéli nem sokára.

Boldog város, gyönyörűség
Törvény vára, igazságos
Nagy város, nagy palotákkal
Heber város, zsidó város.

Giszkalay János fordítása)

Ha meggondoljuk, hogy ez a fergalmas, lük-
tező város, ez a pezsgő élet még nem is olyan
régem nem volt és ezen a nagy területen még
1903-ban sivat, vegetáció nélküli homokbuckák
terültek el, akkor a legmegátalkodottabb pesszi-
mistának is optimistává kell válnia a zsidó nem-
zet teremtő erejének és a cionizmus megvalósulá-
sának hitében.

Pedig még a kezdet kezdetén vagyunk. A
városok közül építőmunka csak Tel-Avivban, Hai-
faban és Jeruzsálemben (a chalucok „Lájim“-jában)
folyik és csak az utóbbi időben kezdtek komolyan
dolgozni a Kinneret-tó-parti forró klímájú Tibe-
riszban. És ott vannak még a többi városok:
Aakó, Szafed, Sóchem, Nazareth, Dzsenin, Betle-
hem, Ramle, Jerichó, Hebron, Gaza, ahol eddig
még zsidó munka nem indult meg. Pedig föltétlenül
még kell indulsnia, ha azt akarjuk, hogy az or-
szág a miénk legyen. Ahol megindult a munka,
ott is történnek hibák, nagy hibák, amik — te-
kintettel, hogy a gyakorlatlan kezdők vagyunk min-
den téren — érthetőek, de amikben föltétlenül javi-
tanunk kell. Összegezve tehát, nagyok az eredmé-
nyek, nagy az előrehaladás, amit a városi „jisuv“
fejlesztése körül elértünk, de még nagyobbak a
feladatok, amelyek előttünk állanak. A kezdet
sép és további munkára serkentő, de mindenké-
pen csak kezdet.

Ami azonban az igazi cionista programot,
végső céljainkat illeti, véleményem szerint, az igazi
fejlesztést első sorban a mezőgazdasági gyarmatosi-
tásban — s nem a városi telepítésben — elért
eredményeink mutatják.

Franciaország ellenzi a német dollárkölcseont

Berlin, december 20. Az Uj Kelet tudósi-
tőjétől.) A párisi lapok állásfoglalásából arra lehet
következtetni, hogy Franciaország meg akarja aka-
dályozni, hogy Amerika élelmiszerkölcseont adjon
Németországnak. Egyelőre a francia sajtó mindent
elkövet hogy a jóvátételi bizottsághoz intézett né-
met jegyzék tárgyalását megheiusítsa. Ezt a célt
szolgálja többek között a „Journal“, mely például azt
írja, hogy Németország nem élelmiszert, hanem rez-
set és gyapotot akar vásárolni az Amerikától fel-
veendő kölcsönösszege, vagyis

hadicélokra akarja fordítani.

Berlinben ezekre a feltevésekre hivatalos helyen
kijelentették, hogy Németország most is vásárol
rezet és gyapotot, hogy iparát kissé fellendítse és
csökkentse a munkanélküliséget. Kétségtelen azon-
ban, hogy az amerikai kölcsönt csakis élelmiszerek be-
szerezésére fogja fordítani a kormány, mert a nö-
vekvő éhínség nem tűr halasztást.

Az angol munkáspárt januárban kormányra kerül

London, december 20. Az angol közvéle-
mény biztosra veszi, hogy a munkáspárt január
közepén átveszi a kormányzást.

Megalakult az új lengyel kormány

Varsó, december 20. Grabski Szaniszló meg-
alakította kormányát. Az új kabinetnek nincs
pártpolitikai színezete. Három tárcát, a vasuti,
munkügyi és kereskedelmi minisztériumot mér-
nökökkel töltötték be.

Győznek a felkelők Mexikóban

Páris, december 20. Mexikóban a tulsulyra
jutott felkelők napról napra jobban visszaszorít-
ják a kormánycsapatokat. Elkeseredett harc után
a szövetséges mexikói csapatok kénytelenek voltak
San Marco városát kiüríteni. A harcokban
Cavacos tábornok, a kormánycsapatok vezérkari
főnöke, elesett.

Washington, december 20. Veracruzból jelen-
tik, hogy a felkelők és a kormánycsapatok között
fegyverszünet jött létre.

Ha művész kiált!

butort, zongorát
Marosvásárhegyre
SZÉKELY és RÉTI
ERDELYRESZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit
szétosztók furniárszükségeiteket legolcsóbban itt szerezhetik be

Görögországban proklamálták a köztársaságot

Venizelosz nem akar visszatérni Görögországba. Franciaország nem
avatkozik be a görög belügyekbe. Anglia semlegeségre kéri Romániát
és Jugoszláviát is. György király elhagyta Görögországot, de fentartja
trónigényét

(Athén, dec. 20. Az Uj Kelet tudósítójától.)
György görög király és a királyné a „Dafne“ gö-
zöszön indult el Konstancába tizenkéttagú kíséret-
tel. A királyi párt Sotzos főudvarmester és egy
adjuváns kíséri Romániába. György király kijelen-
tette, hogy alávetette magát a kormány kívánsá-
gának, távolléte azonban csak ideiglenes és fen-
tartja minden jogát a királyi trónra. A forradalmi
kormány megengedte, hogy a király öccse, Pál
herceg, a trónörökös Görögországban maradjon.
Gonatas miniszterelnök és Plastiras ezredes had-
ügyminiszter a görög nép és hadsereg nevében

táviratot intéztek Venizeloszhoz,

melyben kéri, hogy hatadéktalanul térjen vissza
Görögországba és vegye át a kormányt. Londoni
jelentés szerint azonban Venizelosz kijelentette,
hogy nem akar visszatérni Görögországba.

Az athéni lapok szerint a januárban össze-
ülő nemzetgyűlés fog dönteni az államforma felett.
Mintán a választások eléggé hű képét adják az
ország közvéleménynek,

nem lesz népszavazás,

hanem a nemzetgyűlés fog dönteni ebben a kér-
désben. Egyébként egész Görögországban rend van.

Párisi politikai körökben ma már kételked-
nek benne, hogy a görög király távozása csak
ideiglenes. A francia fővárosban általános a meg-
győződés, hogy a görög dinasztia bukása végleges
és a köztársaság proklamálása bizonyosra vehető.
A reggeli lapok már a görög királyság megszűnő-
séről írnak és leghatározottabban visszautasítanak
minden tervet, mely arra irányul, hogy Francia-
ország beleavatkozzék a görög ügyekbe. Sőt a

Megkerült egy eltűnt kislány

Visszatért szüleihez a kis Grama Anna. Kalandos útja Fejérdén

(Kolozsvár, december 20. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Az Uj Kelet tegnapi száma általános
feltűnést keltő cikket közölt azokról a sorozatos
eltűnésekről, amelyek néhány hét óta állandó
nyugtalanásban tartják a szülőket. Alig volt nap,
hogy egy kislány, vagy kislány eltűnését ne je-
lentették volna a rendőrségen, úgy hogy a szülők
már félnek gyermekeiket az utcára kiengedni.
Mind valószínűbbnek látszik, hogy a gyermekek
eltűnése között valami összefüggés van, hogy
ez az összefüggés miben rejlik, az még egyelőre
titok és ezelőtt a titok előtt gondolkozva áll a
rendőrség és mindenki, akit a kérdés érdekel.

Talán a legelső eltűnések között volt a kis
Grama Anna tizenegy éves iskoláslány eltűnése,
aki december ötödikén távozott el szülei lakásáról
és azóta nyomavesztett. A kétségbeesett szülők
jelentést tettek a rendőrségen, Gubari kapitány
megindította a nyomozást, amely semmi ered-
ményre nem vezetett. Ma délben aztán megjelen-
tek a kislány szülei a rendőrségen, a bejelentést
visszavonták, mert Grama Anna a tegnapi nap
folyamán hazatért.

A Munkás-utca alacsony kis háza közelében
egyikben laknak Grama Anna szülei. Az apja be-
csületes, dolgozó ember, az anyja vasalni jár.

Anna hazajött

— Hazajött bizony tegnap az Anna. —
Kezdték a beszédet.

A kislány december ötödikén reggel új ru-
hába és új cipőbe öltözve elment otthonról az
iskolába, ahol aznap ünnepély volt. Az ünnepély-
ről azután Fejérdre ment, ahol állítólag a jegyző
szolgálatába szegődött és ahol tegnapig volt. Ka-
landostermészetű gyerek, aki már nem egyszer
elcsavargott otthonról és aki meglehetősen gyakran
nyult a szülei keservesen keresett pénzéhez, hogy
abból csokoládét, szőlőt és egyéb nyalánkságot vá-
sároljon. Nemrégén kétszáz lej vitt el otthonról,
harmadikán pedig száz lej tünt el a nyitott
fiókból. Szülei megpirongattak a kislányt és erre
következett be másnap a szökés.

Grama Anna félve lép be a kis pincszobá-
ba. Csinosarcu, kis szőke lány, nagy kék szeme
van. Kérdőzőkódásunkra sirva fakadt. Amit el-
mond összefüggéstelenül mondja, van olyan álli-
tása, amit a másik szavával megcáfol. Amikor
rápirítunk, nem mer a szemünkbe nézni. Elmeséli:
Pestyán pajtás

A nyáron szomszédságunkban lakott egy
Pestyán Gavrill nevű nyolcéves lelencgyerek, aki

„Matin“ azt is tudja, hogy a legszigorabb sem-
legességre való hivatkozással

**a francia kormány megtagadta a görög
dinasztia érdekében kért intervenciót.**

De nem számíthat György király Anglia tá-
mogására sem. A londoni sajtó felhívja a kor-
mányt, járuljon hozzá, hogy Görögország maga
rendezze belügyi nehézségeit. Angliának semleges-
nek kell maradnia. A tekintélyes „Westminster
Gazette“ azt ajánlja Jugoszláviának és Romániá-
nak, hogy ők se avatkozzanak be Görögország
ügyeibe.

Feltűnést kelt a Reuter-ügynökségnek az az
értesítése, hogy Gibraltárból ma egy amerikai se-
gődeirkáló elindult a görög vizekre.

London, dec. 20. Sándor jugoszláv király
párisi utjáról a „Daily Telegraph“ diplomáciai
munkatársa úgy értesült, hogy Párisban Jugoszlá-
viának és Franciaországnak a Földközi-tengeri érde-
keivel kapcsolatban Jugoszlávia esetleges katonai
szerepéről tárgyaltak. Abban az esetben tudniillik,
ha egy olasz-spanyol megegyezés következtében az
Adriai-tenger el volna zárva, a szalonikiai kikötő
által egy

**francia pártfogás alatt megalakuló görög-
szerb szövetség**

különös fontosságot nyerne. Románia egy görög-
szerb szövetséget csak jó szemmel nézhet. Az angol
hírlapírók az a véleménye azonban, hogy Jugo-
szlavia katonai szerepe Franciaország előtt Romá-
nia belpolitikai eltolgatlása miatt vált nyilvánvalóvá.

London, december 20. Tegnap este érkezett
hír szerint Görögországban a forradalmi kormány
proklamálta a köztársaságot.

vel sokat játszott. Ezt a Pestyán Gavrill később
Fejérdre vitték. Pestyán Gavrill sokszor mesélt
Grama Annának arról, hogy merre kell Fejérdre
menni és hogy ott vannak családok, akik gyermekeket
fogadnának örökbe. Mivel iskolatársnői árulkod-
tak rá és azzal vádolták meg, hogy ő minden nap
csokoládét vásárol, elhatározta, hogy elmegy
Fejérdre és a kis nyolcéves Pestyán Gavrill segítsé-
vel ott szolgálatot keres. Szombaton, az ünnepély
végeztével, tíz órakor gyalog indult el Fejérd felé,
ahová este hat órakor érkezett meg. Felkereste
Pestyán Gavrillt, a szombat éjszakát, vasárnapot
nálok töltötte, hétfőn azután elindult, hogy meg-
élhetést találjon. Látot egy nagy házat, amelyre
ki volt írva, hogy „jegyzői hivatal“, bement és a
jegyzőtől szolgálatot kért. A jegyző cselédkönyve
után érdeklődött, a kislány azt mondta, hogy
cselédkönyve nincs és a jegyző ennek ellenére
ott tartotta gyermekei mellett.

Ennél a pontnál nagyon zavaros lesz Grama
Anna beszéde. Azt mondja, hogy nem dolgozott
semmit, majd megcáfolja azzal, hogy a seprést és
mosogatást ő végezte, később pedig kijelentette,
hogy csak három napig dolgozott, de miután a
jegyző fizetést nem akart adni, három nap után
nem dolgozott tovább, kilenc napig munka nélkül
élt a jegyző házában, azonban a jegyző nem
akarta semmi körülmények között elengedni, mert
elsején mind a két cselédje elmegy és okvetlenül
szüksége van a kis tizenegy éves, dolgozni még
alig tudó Grama Annára.

Az előadás valószínűtlenségét növeli, hogy
teljesen lerongyolva érkezett haza, dacára annak,
hogy új cipőben és új ruhában ment el ötödikén
az iskolai ünnepélyre.

Ha Grama Anna eltűnése egyedülálló jelenség
lenne, ezzel a valószínű, vagy valószínűtlen elő-
adásával be lenne az ügy fejezve. De tekintettel
arra, hogy eltűnések nap-nap után történnek,
amelyek nem végződnek a szülőkre nézve ilyen
jó eredménnyel mint Grama Anna esete, köteles-
sége a rendőrségnek, hogy a dolgoknak jobban és
tovább utánajárjon. Mi a magunk részéről foly-
tatni fogjuk az elveszett gyermekek ügyében
indított nyomozásainkat és valószínűen újabb ér-
dekes adatokat tudunk majd olvasóközönségünk
rendelkezésére bocsátani.

* Az Uj Keletet Nagyváradon Blum Zsigmond
ur Str. Aurel Vlaicu (Vámház-u.) 51 képviseli, aki
ugy előfizetési, mint hirdetési ügyekben t. feleink
rendelkezésére áll.

A Központi Télkert-Bar szenzációs műsora korai záróra miatt este 9-kor kezdődik

bban Cluj

Az Uj Kelet hetilapja a zsidó tudományért

A jövő hét péntekjén jelenik meg az Uj Kelet hetilapjának első száma. Amit a zsidó ész kigondolt, amit zsidó szokás és hagyomány megszentelt, amit a zsidó szív megérett és zsidó akarat kitermelt, mindannak irodalmi tárháza lesz

az Uj Kelet hetilapja.

A hamisítatlan zsidó tudomány, az idegen hatásoktól mentes, a zsidó agyvelő nemes, lehangolt és rendszerbe fogott tudománya az, amely leglényében megvan Maimonidesz életmunkájában éppen úgy, mint Spinozában vagy Einsteinében.

Az Uj Kelet hetilapja

hozzáférhetővé fogja tenni a stílus egyszerűségével és közvetlenségével a bonyolultabb tudományos problémákat minden érdeklődő számára. Ezenfelül

az Uj Kelet hetilapja

illusztrációkról is gondoskodik, hogy a tudomány megközelítések és népszerűsítések. Ami a zsidó közeletben kimagasló, vagy akárcsak följegyzést érdemel, arról számot fog adni

az Uj Kelet hetilapja.

Az Uj Kelet hetilapját az Uj Kelet előfizetői teljesen díjtalanul kapják.

Titulescu a magyar kölcsön ellen

A kisantant újabb feltételei. Budapesten folytatják a román-magyar tárgyalásokat. Huszár Károly megtagadja antiszemita múltját

(Budapest, december 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Párisból táviratozzák a „Tözsdei Hírlap”-nak: A népszövetségi tanács albizottságának tegnapi esti ülésén a kisantant újabb erőfeszítéseket tett a magyar kölcsön megakadályozására. Ismét konkrét formában vetette fel a jóvátételt s ezzel összefüggésben újabb követeléseket támasztott. Bethlen magyar miniszterelnök tiltakozott az új követelések ellen. Magyarország mellett szólalt fel Robert Cecil, Hanotaux és Bonin Longare. A kisantant képviselői közül Benes mérsékeltbben viselkedett. Gyurits jugoszláv meghatalmazott és

Titulescu román delegátus ellenséges magatartást tanúsított.

A tárgyalást esütörtökön folytatják, amikor albizottsági ülés és tanácsülés is lesz. Bonin Longare a népszövetséget kormányra nevében Rómába hívta meg, hogy a legközelebbi ülést ott tartásuk meg. A magyar kölcsön ügyében tehát valószínűleg

Rómában lesz a döntés.

Vass magyar miniszterelnökhelyettes nyilatkozott az újságíróknak a magyar kölcsön tárgyalásainak eltolódásáról. Kijelentette, hogy a kölcsönügy kedvező stádiumban van: az elhalasztás azt jelenti, hogy a pénzügyi bizottságnak elfogadható javaslatot kell kidolgoznia. A bizottsági üléseken a népszövetségi statutumok értelmében a határozathozatal szótöbbséggel történik ugyan, de

egy állam képviselőjének tiltakozása esetén újabb határozatot kell hozni.

Ez történik most is. Bethlen magyar miniszterelnök tiltakozására újabb javaslatot kell a pénzügyi bizottságnak elkészítenie. A népszövetség tanácsának ülésezése ilyenformán ismét kitolódik és valószínű, hogy az ünnepek után folytatódik. Bethlen karácsonyra hazaérkezik és azután visszautazik Párisba.

London, dec. 20. A magyar kölcsönrel kapcsolatban a „Daily Telegraph” és a „Times” azt a várakozásukat fejezik ki, hogy a jóvátételi kötelezettség felfüggesztése tekintetében

kompromisszum fog létrejönni

azon alapon, hogy Magyarországtól a talpraállítás időszakában bizonyos természetbeni szolgáltatásokat leszámítva, nem kívánnak jóvátételt. A talpraállítás időszakának befejezése után Magyarország liuitált évi összeget fizetne jóvátételért. Az eddigi tárgyalásokon nem javasoltak meghatározott összeget és a felmerült kívánságok egyáltalában nem irányulnak szükségszerűen fizetésre.

Páris, december 20. Tegnap az Anglo-Ame-

rican Press Association lunchre vendégül látta Bethlent és Ángyán Béla sajtófőnököt. Ismeretes, hogy az Anglo-American Press Association nagyteljesítéjű sajtószövetség, mely a világsajtó kétharmadát képviseli. Bethlen miniszterelnököt Nowrer elnök üdvözölte és kérte, tájékoztassa az egybegyűlteket a párisi tárgyalások céljáról és állapotáról. Bethlen angolul informálta a sajtószövetséget és a vendégeket.

A román-magyar tárgyalások

Bukarest, december 20. A román-magyar bizottság magyar delegátusai tegnap reggel elutaztak Bukarestből. Wodianer báró, a tárgyalásokat vezető magyar delegáció vezetője kijelentette, hogy meg van elégedve a román bizottság objektívásával és Duca külügyminiszter támogatásával. A román diplomáciai tényezők a pályaudvarig kísérték a magyar delegátusokat.

A tárgyalások január 19-én folytatódnak.

Zichy Rubidó bukaresti meghatalmazott magyar miniszter szintén kijelentette, hogy az eredmények kielégítőek. Mindkét részről jóindulatot tapasztalt. A tárgyalások eredményéről nyilatkozni, mondotta, a román bizottság nélkül ellenkezne a diplomáciai etikettel. A követ meg van győződve a tárgyalások kielégítő lefolyásáról és arról, hogy a két ország között a tárgyalások felvétele kedvező körülmények között fog megkezdődni. Lehetséges, hogy a tárgyalások következő része Budapesten fog lefolyni a kölcsönös jóindulat manifesztaására.

Azonos-e Huszár Károly?...

Budapest, december 20. A magyar nemzetgyűlésen Szakács Andor gróf Károlyi Mihály könyvének elközbizása ügyében interpellált. Felmutatja a könyvet, amelyben szerinte semmi más nincs, mint konstatálása annak, hogy a függetlenségi párt helyes uton járt, amikor a wilsoni pontok elhangzása után azt sürgette, hogy a monarchia térjen rá az őszinte békepolitikára. Részleteket olvas fel, mely szerint a király békére törekedett, mialatt az osztrák-magyar arisztokrácia körében mozgalom indult meg, hogy trónjáról lemondassák. Kérde, hajlandó-e kormány Károlyi Mihály emlékiratait az üldözés alól feloldani.

Lendvai István a „Zsidóméreg” című röpiratból olvas fel, melynek Huszár Károly a szerzője. Kérde, azonos-e ez a Huszár Károly a nemzetgyűlés mai alelnökével?

Huszár Károly az interpellációra kijelentette, hogy a röpiratot 1903-ban, huszonhárom éves korában írta, mikor a tanítóképezdekből kijött és bevallja, hogy azóta szerzett élettapasztalatai és tudományos ismeretei alapján a röpiratot nem tartja igaznak s ezért vele minden közösséget megtagad.

A pécsi diákszövetség
Budapest, dec. 20. A budapesti egyetem

lőorakapott antiszemita tüntetések hullámai átesap-

tak a Pécsre áthelyezett pozsonyi egyetemre is.

A bonctani intézetben lezajlott csatának ez a három vezetője, kizárásuk után, pártfogóra talált. A pécsi 12-es bajtársi szövetség választmánya rögtönzött gyűlésén kimondotta, hogy „a kizárt diákokat a szövetség harcosainak tekinti és mindent elkövet elhelyezésük érdekében”. A pécsi ébredők sem maradtak el a 19-es bajtársak mögött és gyűjtést indítottak a zsidó diákok inzultusának stratégiá számára. Nagy József rektor ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy véleménye szerint a pécsi egyetemen a zavargások befejeződtek. A kizárt három hallgatót, mután becsületszavukat adták, hogy többé semmitéle rendbontó mozgalmakban nem vesznek részt, ismét felvették a manzára. Kijelenti, hogy rektori jogánál fogva örökkéni for a rendre és mindenféle zavargást meg fog akadályozni.

Szolnay Sándor képiállítása

Talán mi sem bizonyítja jobban a festői formanyelv átalakulását, a mi művészi köreinkben, mint a Solznay Sándor kiállítása, amelyet a „Pro cultura” rendezett meg. Solznay nagybányai festő, ez azonban immár nem jelzi művészetének útját. Nagybánya ege, az ismert, annyiszor és oly sokféleképpen festett tájak új életet nyerne Solznay művészetében. A nagybányai, különben nekünk oly kedves művészi iz helyett bizonyos univerzalitás jelzi Solznay művészetét, mely a mindenségnek, a végtelen térnek erejét sejteti. Azok a problémák, melyek Solznayt foglalkoztatják, már nem a festői kifejezés eszközeit célozzák, hanem magát a művészi célt, a kifejezési módnak és az alkotásnak belső erővel terminált útját jelzik meg. Solznay művésze az expresszionizmus felé hajt és első erejében a kifejezési formákon túl így adja művészetének belső tartalmát is. Emellett minden dekadencia nélkül való művészet ez. A nagybányai jelzőből talán egyedül ez az egészség maradt drága örökségként Solznayra. Becsületese öszinteséggel maga jelöli az utat, melyen elindult. Esti műhelytanulmányos aktok, apró szícek, majd erős és komoly grafikus készsége elaruló rajzok mutatják, hogy a festő céltudatosan és komoly készséggel igyekszik a technikai erőt a művészi intuíció belsőségével párosítani. Ma még merészség volna megállapítani Solznay útjának irányát. Ami ma komoly érték, az a keresésnek teljes tudatossága. Pedig nem nélküli Solznay művésze azt a fájdalmas vonást sem, mely minden kereső és belülről építő művészet sajátja. Minden képe probléma számára. Nemcsak technikai felkészültségének erejében, de az alkotás lázában is. Ép ezért nagy hiba volna osztályozni és így különböztetni Solznay képeit. Egységretörő művész egységes megnyilatkozása ez a kiállítás. És ez a fontos. Vannak képei, amelyekben több sikerrel közelíti önmagát és vannak olyanok is, melyek egy pillanatnyilag átfutó probléma megoldását jelzik csupán. De mégis egységes benne egyfelől a formanyelvre való törekvés, másfelől pedig az az erő, mellyel a tér problémáit megoldja.

A közönség mindig bizonyos idegenkedéssel fogadja az új művészi irányokat. Megállapíthatjuk, hogy ez az idegenkedés Solznay művészetével szemben teljesen cimaradt. Mi abban látjuk ennek okát, hogy a néző azonnal érzi: becsületese és őszinte törekvések keresik az expresszionizmus formanyelvét Solznay művészetében. Megéri azt, hogy új lehetőségeket nyit ez a kifejezési forma, amelyet oly sokan és oly könnyű szarrel diskreditáltak a technikai gyeungség takaró ürügyén. Egész természetes: egy festő újszerű, legalább a mi közönségünk számára, még nem jelenti azt, hogy az új irány értéke esetleg erőny ott, belül, különben a festő önmagáért helyt nem áll. De viszont azt sem jelentheti hogy a kereső, az önmagával tépelődő, a kifejezés új módjaival tusakodó festő gyengébb, vagy súlytalanabb mint az, aki már átvett és megszokott formákkal oly könnyen nyeri el a közönség és főképp a vásárló közönség kezét. Solznay értékét nem az adja meg, hogy az expresszionizmus útjára tért, hanem az a becsületessége, mely komoly művészi törekvések erejében jelzi meg számunkra a nevét.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a fiatal művész még sok harcot fog megvívni nemcsak a közönséggel, de önmagával is. Ebben a harcban azonban a komoly művész egyre erősödő felkészültségével vesz részt és ebben tisztul majd meg és érik önálló és kész művésszé. Solznay Sándor mostani bemutatkozó kiállítása a legjobb hatást tette és becsülettel elkötelezett minden műbarátot, hogy ne tévesse el szemei elől művészetének útját.

A kiállítás a Pro cultura helyiségében (Pétfi-utca 3.) tekinthető meg. (sz. b.)

Erdélyi pénzpiac december 20-án

A kolozsvári clearing-iroda jelentése

Devizák	Erdélyi pénzpiac december 20-án						Kolozsvárt firttek 100 lejért
	Temesvár	Brassó	Arad	Magyarórad	M.-Vshely	N.-Szeben	
Zürich	34—3390	3410—3395	34—3390	34—3390	34—3390	3410—3395	2-90—2-92
Newyork	195 ^{1/2} —94 ^{1/2}	195—95	195—94	195 ^{1/2} —94 ^{1/2}	195 ^{1/2} —95 ^{1/2}	195—95	051-00—053-00
London	858—54	85 ² —55	858 ^{1/2} —54	—	862—58	—	011-9—011-10
Páris	1028—23	1028—28	1028—23	1030—25	1030—25	—	10-45—10-55
Milano	—	858—33	—	—	—	—	8-55—8-60
Prága	—	577—74	574—71	573—70	577—73	—	16-80—16-95
Belf. m. k.	—	—	169	170	168	—	16500—17500
Kulf. m. k.	—	—	—	—	—	—	8800—9000
Belgrád	—	—	—	—	—	—	42-55—42-60
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Bécs	361—65	—	36—61	361—63	—	—	36000—36400

HIREK

csi diákvargások
budapesti egyetem
ések hullámai átsap-
onyi egyetemre is.
ezajlott csatának ez a
pártfogóra talált. A
választómánya rö-
hogy „a kizárt diá-
tekinti és mindent
n”. A pécsi öbrendők
bajtársak mögött és
diákok inzultusának
ef rektor ezzel kap-
véleménye szerint a
befejeződtek. A ki-
becsületszavukat ad-
adbantó mozgalomban
ették a manzara. Ki-
ogva örködni fog a
meg fog akadályozni.

Épkiállítás

ja jobban a festői
mi művészi köreink-
kiállítás, amelyet a
Szolnay nagybányai
jelzi művészetének
ert, annyiszor és oly
életet nyarnek Szol-
nyai, különben ne-
helyett bizonyos uni-
szetét, mely a min-
erejét sejteti. Azok
foglalkoztatják, már
t célozók, hanem
jezési módnak és az
inált útját jelzik meg.
szionizmus felé hajt
formákon túl így
almát is. Emellett
való művészet ez. A
kül az az egészség ma-
nyra. Becsületes ószi-
melyen elindult. Esi-
ró siccok, majd erős
eláruló rajzok mu-
ban és komoly ké-
kai erőt a művészi
ni. Ma még merés-
nay útjának irányát.
keresésnek teljes ön-
tőlzi Szolnay művé-
sem, mely minden
szet sajátja. Minden
mesák technikai fel-
z alkotás lábában is-
tályozni és így ka-
Egységretörő művész
a kiállítás. És ez a
rekben több sikerrel
olyanok is, melyek
léma megoldását jel-
és benne egyfelől a
másfelől pedig az az
megoldja.

nyos idegenkedéssel
kat. Megállapíthatják,
szolnay művészetével
mi abban látjuk en-
ai érzi: becsületes
az expresszionizmus
etében. Magérzi azt,
a kifejezési forma,
nyü szerrel diszkre-
eg takaró ürügyén.
ujszerű, legalább a
nég nem jelenti azt,
tleg erény ott, hol
helyt nem áll. De
gy a kereső, az ö-
uj módjaival kusa-
lytalanabb mint az,
okott formákkal oly
és főképp a vásárló
tékét nem az adja
s utjára tért, hanem
noly művészi törek-
punkra a nevet.

arról, hogy a fiatal
megívni nemcsak a
Ebben a harcban
re erősödő felkészül-
tisttal majd meg és
zszé. Szolnay Sándor
sa a legjobb hatást
t minden műbarátot,
l művészetének útját.
ra helyiségében (Pe-
(sz. 6.)

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság
napilapja

Felelős szerkesztő: Dr. Marlon Erno

Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás meg-
jelölésével engedjük meg.

Hirdetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei
félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Postai külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag
Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.)
hirdetési iroda vesz föl hirdetésekét.

— Február elsején forgalomba hozzák
a fémből való lejekeket. Bukarestből jelentik:
Február elsejével 200 millió egy- és kétlejes
váltópénzt helyeznek forgalomba, amelyet Belgi-
ában és Franciaországban készítettek nikkelből és
bronzból. A pénzek színe sárgás lesz. Az egyik
oldalon lesz a király képe, a másik oldalon az
egy és két lej megjelölése.

— Szülői értekezlet az aradi katolikus
gimnáziumban a letiltott zsidó növendékek
ügyében. A katolikus főgimnázium igazgatósága
pár nappal ezelőtt — Petrovici dr. főigazgató lá-
togatása után — szigorú írásbeli rendeletet ka-
pott, amely arra utasította az igazgatóságot, hogy
a gimnázium második osztályába beiratott 55 zsidó
tanuló — a szigorú miniszteri rendelkezés alapján
— tanulmányait nem folytathatja a katolikus gim-
náziumban. A főigazgató keddig adott a rendelke-
zés végrehajtására határidőt. Ebben az ügyben szü-
löi értekezlet volt, amelyen Fischer Aladár igaz-
gató tudomására adta a szülőknek a beérkezett
rendelkezést és egyben ismertette előttük az ennek
nyomán beállt helyzetet. Az igazgató választa a szü-
lők előtt, hogy az ország valamennyi gimnáziumá-
ban, amelyet felekezetek tartanak fenn, ez a ren-
deletet érvényben van és így gyermekeiknek már
a közeli napokban el kell hagyniuk az intézetet.
A határozatot, hogy illetékes helyen intervenálni
fognak a rendelet hatályon kívül helyezése érde-
kében, mert hiszen sem a gimnázium igazgatósága,
sem pedig a szülők nem hibáztathatók, amiért a
további beiratkozást tiltó rendelkezés annak idején
elkésze érkezett le Aradra.

— Krémer Ármán dr. megnyitotta ren-
delőjét. E szürke orvosi hír mögött számunkra és
mindamint számára, kik Krémer Ármán ismerik,
régóta várt és mindenkinek nagy örömet okozó
esemény húzódik meg. Krémer Ármán dr.-t, az
ismert orvost, aki az erdélyi zsidó mozgalomnak
fő és közszeretében álló harcosa, ez év tavaszán
súlyos vasuti baleset érte. Hetekig élet és halál
között lebegett, erős fizikuma azonban végül gyöze-
delmeskedett és most friss erővel, kedvvel fog
rég hivatásához: újra megnyitja hosszú hónap-
ok át árván maradt fogorvosi rendelőjét a Calea
Regale Ferdinand (Ferenc József-ut) 34. szám
alatt. Krémer Ármán dr. a közönség körében is
elismert hírnévnek, szimpátiának és bizalomnak
örvend és így minden remény meg van arra, hogy
pályája tovább is teljes sikert és elismerést hoz
számára. Dr. Krémer rendelőjét kibővítette és
munkájában dr. Harnik Frida személyében értékes
társat és segítőt kapott.

— Felbecsülték a Sfatul kolozsvári tagjai-
nak kárát. Ma délelőtt befejezték a Sfatul ko-
lozsvári csoportjához tartozó tagok kárának fel-
becsülését. A vasárnapi tüntetésük által okozott kí-
rákat és egyéb rongálások kára sokévtől becsülők
szerint, akik a becsülést hivatalos személyek jelen-
létében végezték, egy és egyegyedmillió. Ebbe
az összegbe nem tartozik a vendéglők és kávézók
kára, amelyet külön fognak felbecsülni. Nem tar-
tozik ide továbbá ama kereskedők és iparosok
kára, akik nem tagjai a Sfatulnak, továbbá az a
kár sem, amit magánosok szenvedtek ablakbezuza-
sok következtében. A Sfatul bizottsága pénteken
útszám Bukarestbe, ahol haladéktalanul érintkezésbe
lép azokkal a körökkel, amelyek hivatra vannak
a kártérítés ügyében dönteni. A vendéglős ipar-
területnél hat kávék jelentette be kárát, amely
körülbelül százezer lejre rug. E közvetlen károkon
felül sokszáz ezer lej az a kár, amit a kávézók és
vendéglősök az utóbbi napokban azzal szenvedtek,
hogy az emberek nem látogatják helyiségeiket és
tiz óra felé már alig lézeng egy-két vendég az ét-
termekben és kávéházakban. Nagy vesztesége van
ebből a kincstárnak is luxus és fogyasztási adóban,
amit az utóbbi időben alig szolgáltattak be az
adóhivatalokba.

— Ujabb tüzeset Jasiban. Tegnap szá-
zunkban hírt adtunk arról, hogy Jasiban súlyos
károkat okozó tüzvész dühöngött. Mint Jasiból je-
lentik, az éjjel újabb tüzvész pusztított, amely el-
hamvasztotta a Gheller-féle szövőgyárat. A kár
több millió, kétszáz munkás munkanélkül maradt.

— Törölték a kiegészítő adót. Az erdélyi
és bánági vállalatokra kirótt súlyos adóterhek
között néhány év óta az ugynevezett kiegészítő
adó is szerepelt. Ezt az adót olyan vállalatokra
vetették ki, amelyeknek alaptőkéje százezer lejen
alul van, de állítólag mégis milliós forgalmat
csinálnak. A különbözeti adó összege 34 százalék
volt. A legutóbbi napokban egy konkrét eset
kapcsán felebbezést nyújtottak be Bratianu Vintila
pénzügyminiszterhez a kiegészítő adó elengedése
tárgyában. A pénzügyminiszter, áttanulmányozva
a kérdést, azt a határozatot hozta, hogy a kiegészítő
adót egyszer és mindenkorra be kell szüntetni. Az
erdélyi vállalatok ilyenformán súlyos terhektől
szabadultak meg.

— Az ipari hitelintézet kolozsvári informá-
ciós irodája. Az országos ipari hitelintézet (Cre-
ditul Industrial) információs irodáját a kolozsvári
kereskedelmi és iparkamarában rendezte be. Aki
hitel akar igénybe venni, az erre vonatkozó fel-
világosításokat megszerezheti a kamaránál. Azonban
már most jelezhetjük, hogy egyelőre csakis üzem-
ben lévő és inkább a nagyiparhoz tartozó válla-
latok kaphatnak hitelt, ugynevezett „kitermelési
kölcsönt” (credit de exploitare). Olyan hitel ez,
amely alkalmas a már meglévő üzem gyümölcsöző
képességét fokozni. Első feltétel azonban, hogy a
vállalat működési engedély felett rendelkezze.
Uj alapításokra nem folyósítanak kölcsönöket.

— Barisszia kulturstély Brassóban. Szé-
pen sikerült kulturstélyt rendezett december 16-án,
vasárnap, a brassói Barisszia a neolog hitközség
tanácstermében. A még egészen fiatal egyesület
magas színvonalu előadást nyújtott a nagy szá-
mban megjelent közönségnek. A Hatikvah élénkítése
után Czitrom Aladár ros rison tartalmas és lelke-
sedéstől aláfűtött megnyitó beszédet mondott.
Ascher Jenő cair nagy hatással és belső átérzéssel
szavalt a Giszkalay János „Barisszia induló”-ját.
Fruchter Mancika újabb, megérdemelt sikerét aratta
napszerű enektudásával. Zongorán Fejér Lajos
kísérte. Dr. Ritter Salamon zakén az aktuális zsidó
politikai helyzetről tartott élvezetes előadást. Köny-
nyed szónoki előadása kitűnően érvényesült. Fre-
netikus tappsal jutalmazta a közönség Iszák Ödön
és Fejér Lajos hegedű-zongora duóját. Becker Mik-
lós cair kiforrott technikai telkészséggel szavalt
Giszkalay János „Uj próféciák könyvéből”. Mű-
vészi előadását a közönség melegen ünnepelte. Zá-
róbeszédet Feiler Pál ros selisi mondott. A közönség
egy meleg, zsidó tartalomtól duzzadó, kellemes
este emlékével távozott. Az anyagi siker méltó a
szép erkölcsi sikerhez. (F. P.)

— Reinitz ölte meg Spitzer Sámuel pa-
pirgyárost is? Nagyváradról jelentik: Róth Her-
manné Reinitz egyik áldozatának özvegye tegnap
delután Nagyváradon járt. Róthné előbb az itélő-
táblán érleklődött a vizsgálat sorsáról, majd a
rendőrségen jelentkezett, ahol annak a gyanújának
adott kifejezést, hogy Spitzer Sámuel papirgyárost
is Reinitz tüntette el. Spitzer tudvalegőleg két év-
vel ezelőtt titokzatos gyilkosság áldozata lett, de a
nagyvárad rendőrség, dacára annak hogy a két
évig tartó nyomozás alatt minden lehetőt elkövetett,
máig sem tudta sem Spitzer holstétét, sem a tet-
teseket előkeríteni. Róthné Reinitz elleni újabb
vádját arra alapítja, hogy Reinitz Nagyváradon a
Kapus utca 18 szám alatt lakott és ugyanabban a
házban igen gyakran fordult meg Spitzer is, aki
így tudomást szerezhetett Reinitz üzelméről. Rei-
nitznek tehát minden oka meg volt arra, hogy
Spitzet eltegye láb alól.

Heti naptár

5684. Tebet 14. Szombat.

Szombat beköszöntése: Temesváron 4 óra
40 perc, Kolozsváron 4 óra 30 perc, Brassó-
ban 4 óra 20 perc.

Szombat vége: Temesváron 5 óra 40
perc, Kolozsváron 5 óra 30 perc, Brassóban
5 óra 20 perc.

Szidra: Vájchi. Tizenhét évig élt Jákob
Micrájma földjén. Amikor közeli halálát érezte,
megeskette Józsefet, hogy nem temetteti el Mic-
rájmban, nehogy hantja utódait odakösse. Jákob
akarata teljesült, és fiai nagy pompával elvitték
Hebronba, ahol atyja és nagatyja mellé temették.
József is megeskette hátramaradt testvéreit, ha
Isten megemlékezik róluk és kiveti őket, elvi-
szik magukkal az ő csontjait is. Az egyiptomi
rabság évszázadai alatt József lezárt koporsója
volt Jisraél fiainak a megváltás élő ígérete.

Háftára: Vájjikróva j'mé Dávid. (Kir. I. 2.)
Halála előtt Dávid király követte Jákob ösatyánk
példáját és végakarát azzal közölte, aki elég ha-
talommal rendelkezik annak végrehajtására.

— A belügyminiszteri vizsgálóbiztos
fiszta Cot detektivet Petringenar vádjai
alól. Az elmúlt hónapokban élénken foglalkoztatta
a kolozsvári sajtót Petringenar János ügye. An-
nak idején ugyanis a rendőrséghez feljelentés ér-
kezett, amely szerint Petringenar János hiszékeny
emberektől, azon a címen, hogy összeköttetései
révén amerikai utleveleket tud szerezni, nagyobb
összegeket kért. A rendőrség Cot detektivet biza-
meg a nyomozással, aki Petringenart letartóztatta,
de tekintve hogy a vizsgálat során nem lehetett
semmit sem rábizonyítani, az ügyesség Szabad-
lára helyezte. Petringenar a belügyminisztérium-
hoz feljelentést adott be, amelyben elpanaszolta,
hogy Cot detektív neki személyes ellensége és az
egész vádat csak ő találta ki. Feljelentésében meg-
említi, hogy amíg ő letartóztatásban volt, addig a
detektívtestület több tagja megszarolta a feleségét.
Alimanescu inspektor vezetésével a ma megtartott
vizsgálat nem látta beigazoltnak a detektívtestület
ellen felhozott vádakát és így az ügyet elejtették.
A detektívtestület fel akarja jelenteni Petringe-
nart becsületsértés és rágalomzás miatt.

— A kolozsvári Avivák Morris Rosen-
feld-ünnepélyét közbejött akadályok miatt rövid
időre elhalasztják.

— Kirabolták a bukaresti fővampénz-
tárt. Bukarestből jelentik: A „Lupta” jelentése szer-
int a bukaresti fővampénztárnál az elmúlt éjjel
betörték a pénztárba és egymillióhátszáz ezer lejt
raboltak el. A betörők kifurták a kasszát,
illetőleg felfeszítették annak ajtaját. A nyomozás
azonnal megindult és a főpénztár kezelőjét őri-
zetbe vették.

— Emberáldozata is van az ausztriai
viharoknak. Bécsből jelentik: Ausztriában ha-
talmatlan viharok jelentékeny károkat okoztak. Bécs-
ben számos ház összedőlt, sok pedig súlyosan
megrongálódott. A viharok több emberáldozata
is van.

— Makkabea-bál. A nagyvárad Makkabea
zsidó sportklub december 22-én, szombaton este
bált rendez, amelyen Nagyvárad zsidóságának sze-
nejeva fog megjelenni.

— A dési zsidó nőegylet munkája. A dési
zsidó nőegylet igen értékes jótékonyági és kul-
turális működést fejt ki. Agilis elnöknőjének,
Weinberger Samunának vezetése mellett újra tea-
estélyt rendez, miután a közelmúltban a Tarbut-
cserkészeket látta vendégül. Itt írjuk meg, hogy
Bíró József dési kereskedő kétezer lejt adományoz-
zott a nőegyletnek téli fakiosztásra.

— Elhalasztották az ifjunktások pe-
rének tárgyalását. A kolozsvári VI. hadtest pa-
rancsnoksága ma délelőtre tüzte ki az ifjunktá-
sok perének tárgyalását. A főtárgyalást, amelyen
huszonnyolc ifjunktás jelent meg vádlotként,
miután a baidézt tanuk jórésze nem jelent meg,
január 28-ára halasztották.

— Vád alá helyezték a Humanité kiadóját.
Párisból jelentik: A bíróság vád alá helyezte
a „Humanité” szocialista újság kiadóját, mert
lapjában felhívást közölt a mainzi francia bírósá-
g által elítelt német munkások érdekében.

— Házasság. Moreno Tusy és Adler Oszkár
december 23-án delután 2 órakor tartják eskü-
vőjüket Alba-Julán. Rokonait és ismerőseiket
ezuton hívják meg.

— Ujabb adomány özv. Rosenberg Li-
pótnénak. A farkasaszi tragédia egyik legsajná-
latosabb áldozata, a magáramaradt özvegyasszony
számára a mai postával a következő adományokat
kaptuk: M. A. Jozipovics (Gyergyóbéltor) 100
és dr. Timár Miksáné (Rév) 25 lej. Eddigi gyűj-
tésünk 885 lej, összesen befolyt 1.010 lej.

— Rendőrségi hírek. Ma délelőtt a Szé-
chenyi-téren szolgálatott teljesítő detektív letartóz-
tatta Vina Eszter zsebtolvajnót, aki Vodán Anna
piaci árus zsebéből ötszáz lejt tartalmazó pénztár-
cáját kilopta. A zsebtolvajnót átkísérték az ügyész-
ségre. — Schwartz Ignác str. Cernauti 28 szám
alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen
tettesek ellen, akik feltörték az éj tolyamán a padlását
és összes fehéreneműjét ellopták. Kára meghaladja
a huszonötezer lejt. — Bodnár István beje-
lentette a rendőrségen, hogy pincejéből a pácolásra
eltett két cseber sertéshúst ismeretlen tettes el-
vitte. A rendőrségnek sikerült pénteken a tettest
Stefan Ivan személyében letartóztatni. — Kós
Jánosné teljelentette Moldován György szilágy-
somyói lakost, aki ezer lej előleg ellenében kö-
telezte magát, hogy nagyobb mennyiségű ketét
fog szállítani. Az árut többszöri felzáróztatás dacára
sem küldte el és az előlegét sem volt hajlandó
visszafizetni. A feljelentés alapján a kolozsvári
rendőrség értesítette a szilágyosomyói csendőrséget,
hogy Moldován György ellen indítsa meg az el-
járást.

S Z A B Ó I M R E
MŰVELNEK AMATŐRPÉLDÁNYAI

A piros rubboy
Egyszázhusz lej

Zsidócskák ★ **Szent Eliz**
Egyszáz lej ★ Kétszázhusz lej

★

Megrendelhető az „Uj Kelet” könyvosztályán

Ponyva-viaszkosvaszon
mindennemű célokra
eredeti gyári árban kapható:

Albala Izsó Timisoara
Sürgönyeim: Albala Izsó Timisoara-Fabrica

Köszörintessük meg a késeket

Kun Mátyásnál
Calea Victoriei 2,
mert csak úgy tudjuk karácsonykor a kalácsot és sültet ízletesen szeletelni.

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz

Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Fő tér 20. Telefon 40 és 228

Óriási választékban különlegességek, arany- és brilliánsárak, platina zseb- arany- és ezüst- és karóra ezüst- és argentezüst

disz- és ajándéktárgyak
szolid áron a legmodernebb kivitelben

FENYŐ ÉS BRAUNFELD
világvárosi ékszeráruházban
Cluj, Piata Unirii 15.
Interurban telefon 643

Legolcsóbban fest, tisztít az

UNIO
gőzmosógár
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

Tisztelt Uram! Ez ön által küldött rumot visszaadom, s kérem feltétlenül csak **BOGÁRDUMOT** küldeni.

SPORT

Hakoah—Union XXI. 5:1 (2:1). A bécsi kupamérkőzéseken a Rapid kivételével minden elsőosztályú csapat résztvett. Saját pályáján a Hakoah felületes játékot produkált negyedosztályú ellenfelével szemben. Különösen rossz volt Wortmann II. és Hess, míg az önző Grünwald mindent elrontott. Neki köszönhető, hogy az Union szerezte meg a vezetőt a tizedik percben. Egyenlítői csak a 22. percben sikerült Schwartznak, aki a rákövetkező percben újabb gólt lőtt. A második félidő góljait Wortmann II., Grünwald és Schwartz rúgta. Schönbrunn gyenge bíró. **Vienna—Ostmark 4:3 (2:2).** Vienna-félszék ellenére az Ostmark rugta a vezetőt. A küzdelem mindvégig heves volt. **Amateure—Südster 16:0 (5:0).** A gólok záporában mindenki osztozkodott, legjobb volt mégis Geyer. **Sportklub—B d. V 14:0 (4:0).** Az első félidő nagyrésztében a negyedosztályúknak erősen tartották magukat, mert a Sportklub nem vette komolyan a játékot. **Hertha—L. Amateure 7:0 (3:0).** **Wacker—Helfourt 12:0 (7:0).** **Admira—NAC 4:0 (3:0).** **WAF—Humanitas 6:3 (3:0).** **Simmering—Stadlau 3:0.** A mérkőzést elfújta a hóvihár. **Slovan—Viktoria V. 5:0 (0:0).** A legközelebbi kupamérkőzésen a Rudolfsburggal játszik a Hakoah.

Prágában a Slavia 9:1 (5:1) arányú győzelmet aratott Capek és Banik góljaival a SC Kladno fölött. Viktoria Zizkov—Viktoria Nusle 1:0 (1:0). — A török turán levő brünni Moravska Slavia negyedik mérkőzését a konstantinápolyi bajnoksággal, a Feuer Bagtche FC-vel tartotta, mely heves küzdelem után 1:1 arányban döntetlen maradt.

Dániában a kopenhági Boldklubben—Frem 4:0 eredményű mérkőzés volt az egyetlen érdekes sportesemény a héten.

Az angol ligabajnokság egyetlen szenációja, hogy a Westham United 2:1 arányban ismét vereséget szenvedett a Notttingham Forest csapatától. A többi eredmények: Vestbromwich Albion—Birmingham 0:0, Tottenham Hatspurs—Blackburn Rovers 2:1 (meglepetés), Sunderland—Newcastle United 3:2, Sheffield United—Aston Villa 2:1, Prestor North End—Middleborough 4:0, Manchester City—Everton 2:1, Cardiff City—Liverpool 2:0, Burnley—Chelsea 2:0, Bolton Wanderers—Notts Country 6:1, Huddersfield Town—Arsenal 3:1.

Németországi eredmények. Müncheni Bayern—1. FC Nürnberg 1:0. Nürnbergben játszott az FCN tartalékcsoportja a SpV Fürthtel 2:0 eredménnyel. Karlsruhei FV Phoenix—Pforzheim 0:0. Stuttgarter Kickers—Feuerbach 6:0. Berliner SC 92—Nordnordwest 2:2. Union Charlottenburg—Minerva 4:0. Oberschöneweide—Viktoria 3:2. Union 92—Vorwärts 3:2.

KÖZGAZDASÁG

Mizrachi Bank létesül. A Mizrachi világszervezet karlsbadi kongresszusán határozatba ment, hogy a szervezet Palesztinában százezer egyiptomi font alaptőkével (az egyiptomi font 3 százalékkal magasabb ártólammal az angol fontnál) bankot létesít. A bank alapszabályait a palesztinai kormány már jóváhagyta és a bank osztrák bizottsága, amely Bécs legtekintélyesebb zsidó nagyiparosait és nagykereskedőit foglalja magában, most adta ki a bank feladatairól szóló ismertetését. Eszerint a „Mizrachi Bank Ltd.”, amelynek Jeruzsálem a székhelye, a rendes bankszerű üzleteken kívül foglalkozni fog mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi vállalatok finanszírozásával. Főleg a közgazdasághoz tartozó önálló gazdasági és bevándorlás támogatásával fog üzleti alapon foglalkozni. A bank a letelepedés körül azoknak fog segédkezni nyújtani, akik fölfogásukban és életmódjukban a nép többsége ebbeli föltölgésének felelnek meg. A bank megkönynyíti a külföldi tőke és érdekeltségei elhelyezkedését. Az alaptőke százezer részvényre van felosztva; a bank akkor kezd meg működését, amikor legalább 30.000 egyiptomi fontot jegyeztek és betizettek.

Uj bolgár bankjegyek. Szófiából jelentik: A bolgár kormány az összes forgalomban levő bankjegyek fokozatos bevonását rendelte el és azok helyett az Egyesült-Államokban új bankjegyeket

készített, amelyek hasonlóak lesznek az Amerikában készült csehszlovák pénzjegyekhez. 1924 június végéig már forgalomban is lesznek az új papírpénzek, mintegy négy milliárd levő összegben.

A mai valutapiac

A mai piacon élénk volt a forgalom. A lej javulását általában kihasználják és igyekeznek mindent fedezni. Zürichben a lej változatlan, a francia frank azonban Zürichben 30-ról 28-ra esett. Az árak a következők: osztrák korona 360—363, belföldi magyar korona 168—170, cseh korona 568—572, francia frank 10-10—10-15, svájci frank 33-95—34-00, dollár 195—196, font sterling 854—858, olasz lira 8-50—8-51, dinár 2-20—2-30.

Valutapiac december 20-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1010, London 848, Newyork 194-5, Róma 850, Zürich 34-00, Prága 568, Bécs 27-75, Budapest 105, Varsó 65.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740, marka —, leva 130, török lira 107, font sterling 850, francia frank 10-70, svájci frank 35-00, olasz lira 870, drachma 360, dinár 210, dollár 196, lengyel marka 50, osztr. korona 28-5, magyar korona 65, cseh korona 560.

Zürich. Nyitás—Zárás: Newyork 573-75—573-75, London 2505—2504, Páris 29-75—29-77-5, Milane 2477-5—2477-5, Prága 1681-25—1680, Budapest 302-5—302-5, Belgrad 652-5—652-5, Bukarest 297-5—297-5, Varsó —, Bécs 80-80—80-75, Berlin 135—135.

Az angol konzul a kolozsvári kamara karácsonyi vásárán. A kereskedelmi és iparkamara által életbeáramított és dr. Kiss Béla kamarai titkár által vezetett karácsonyi vásár hivatalos megnyitása után szokatlanul nagy látogatásnak örvend. A mai látogatók között volt Goodwin angol konzul is, aki nagy érdeklődéssel nézte a kiállítás egyes csoportjait és több helyen vásárlásokat eszközölt.

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

Táray Ferenc bucsuzása

Tegnap este bucsuzott el Táray Ferenc a kolozsvári közönségtől. Zsufolásig megtelt színház adta meg Táray bucsufelépésének a külső keretét és a színpadon megjelenő művészt a közönség hosszantartó, szűnni alig akaró tapsviharral fogadta. A nagy közönség azonban nem elégedett meg ezzel a konvencionális formával és eszelekedett más, maradandóbb formában is kifejezést adni. A művész öltözékében egymással szembe fordítottak az egyes tisztelők által küldött babér- és pálmakoszorúk, közöttük szerényen húzódott meg egy kicsiny pálmag, rajta egy boríték — és a borítékban tíz darab ezres. Senkise tudja, hogy honnan jött. Egy hölgy az újjáról gyűrűt húzott le, hogy emlékül adja a művésztnek, Janovics igazgató egy művészi értékű kamea-méltával kedveskedett a távozónak, akinek öltözéje az egyes felvonások között zsufolásig telve volt tisztelőivel és barátjaival. Kér, hogy a közönség impozáns megnyilatkozásához a rendezés nem tudta megadni a méltó keretét. Három darabot választott ki a rendezőség Táray bucsufelépítésére, amelyek közül Eftimiu „Prometheus”-áról nem kell külön megemlékezni. Herczeg Ferenc „Költő és halál”-ja szinte táj a sok hazug színtalhasogatástól és Molnár Ferenc „Marsall”-ja bizonyára egyike a leghatásosabb granginyoloknak, de Táray bucsuzására mégis csak stilszerűbb lett volna valami irodalmilag is értékes darabot kiválasztani.

Táray hosszú évek óta tagja a kolozsvári Magyar Színháznak és bizonyos az, hogy távozásával a magyar színészet egyik leghatásosabb tagjával lesz szegényebb Kolozsváron. A távozó művész méltóságára csak ennyit: Nem az, akit színészesen lehetne mondani és bizonyos, hogy Pesten sem fog egy Moissi magaslatáig emelkedni. De a zseni ösztönösségét helyettesíti nála a nagy színészi intelligencia, nagy színpadi rutin, elegáns, férfiasan szép megjelenése és az az egyszerű természetesség, mellyel a színpadon mozog. Felejthetetlen, szívbemarkolóan nagy alakítást aligha fog bármiben is nyújtani, de ezzel szemben alig van drámai szerep, melyet intelligenciája és színészi tudása széppé és naggyá ne tudna tenni. Pesten bizonyára új perspektívák nyílnak majd művészi fejlődése elé, viszont a kolozsvári művészvilágot sokáig pótolhatatlan veszteség éri Táray távozásával. (g.)

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

Grossmann Jenő Nagyvárad, Baross-u. 10 Szállít mindenféle erdőüzemi és műszaki cikket a legutányosabban!!
Sürgönyeim: Grossmasin / Telefon 2—86

Péntek: P
A
Péntek: S
Szombat: E
Est
Vasárnap: Est
Hétfő: N
Kedd délután: Est

Sel
Romanti
az elrago
Negri P
Collo. K
frappáns
Ura
A vörösb
lizációba
és 10 fe
Ausonia,
festői rés
Ap
fesztítő sp
grandok
izgalmas

.....

E rovatb
Kr
telékből
s így n
járhat.

Első
Telefon im
Éksze
Fogás
és for
Kienz
G

Sz. 711/19
Hitl
pászkat vá
díjtalanul
helyiségét
talban (Ti
sitást.
Cluj

V
Cluj-K
Ujonna
tekeres
keresle
berende

Időt
aut
Cluj, Pi
Kivánat

„B
Fierari

esznek az Ameriká-
nyekhez. 1924 június
esznek az új papír-
levél összegében.

Apia

a forgalom. A lej
jék és igyekszik
lej változatlan. a
en 30-ról 28-34-re
osztják kerona 360
na 168-170, csak
ank 10-10-10-15,
dollár 195-196,
z lira 8-50-8-54,

er 20-án :

010, London 848
Zürich 34-00, Bérga
5, Varsó 65.
poleon 740, marka
7, font sterling 850,
nk 35 00, olasz líra
dollár 196, lengyel
magyar korona 65,
Newyork 578-75 -
04, Páris 29-75 -
5, Prága 1681-25 -
6, Belgrád 652-5 -
97-5, Varsó - - -
5-135.

kolozsvári kamara
reskedelmi és ipar-
s dr. Kiss Béla ka-
ácsonyi vásár hiva-
anul nagy látogató-
között volt Goodwin
redklődésel cetera a
több helyen vásártá-

ÜVÉSZET

Lucszása

el Táray Ferenc a
lásig megtelt színház
ének a külső keretet
művészt a közönség
bá tapsvilággal fogadta.
elégedett meg ezzel
eselekedetűnek más,
ejezést adott. A mű-
sorakoztak az egyes
és pálmakoszorúk, kö-
egy kicsiny pálmag,
itékban tíz darab é-
uan jött. Egy hölgy
hogy emlékü adja a
ó egy művészi ér-
edett a távozó Táray-
es felvonások között
el és barátaival. Kár,
megnyilatkozásához a
a méltó keretet. Há-
a rendezőség Táray
zül Eftimiu „Prome-
negemlékezni. Herczeg
zinte táj a sok hazug
Ferenc „Marsall“-ja bi-
abb granginyóknak,
ak stilszerűbb lett volna
darabot kiválasztani.
tagja a kolozsvári
os az, hogy távozó-
nyik legtehetségesebb
kolozsváron. A távozó
nyit: Nem az, akit
ani és bizonyos, hogy
nagaslataig emelkedni.
gettesíti nála a nagy
zinpadi rutin, elegáns,
az az egyszerű termé-
mozog. Felejthetetlen,
t aligha fog bármiben
en alig van drámai
és színészi tudása
enni. Pesten bizonyára
d művészi fejlődése
résztvilágot sokáig pó-
ay távozásával. (g.)

eküldött műszereket ró
szakuldom. Telefon 315
s műszaki
osabban!!

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Péntek: Parasztszelet, Bajazzók

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Péntek: Szép asszony kocsisa.
Szombat délután: Igloi diákok.
Este: A szép asszony kocsisa.
Vasárnap délután: Hollandi menyecske.
Este: Szép asszony kocsisa.
Hétfő: Nincs előadás.
Kedd délután: Leányvásár.
Este: Hattyulovag.

MOZGÓK MŰSORA

Péntek, december 21.

Select-Mozgó: Vigjáték sláger! „Bijou“
Romantikus vigjáték 6 felvonásban. Főszerepben az elragadóan bájos és csodás művésztű **Fernanda Negri Pouget**, Camillo de Risa és Alberto Collo. Könyvekig kacagató helyzetek, a legfrappánsabb meseszöveg.

Uránia-Mozgó: Szenzáció! „Atlas“ vagy **A vörösbőrűek**. II. rész. A „Sápadt fiu“ a civilizációban. Hatalmas akrobatadráma 2 részben és 10 felvonásban. Főszerepben Mario Guiata Ausonia, az atlétika ünnepelet királya. Pazar, festői részletek az indiánok világából.

Apollo-Mozgó: „Diego Corientes“ Érdek-
feszítő spanyol történet 5 felvonásban. A spanyol grandok és grandiózus banditák. Leírhatatlanul izgalmas film, meglepően ujszerű filmstílus.

NYILTTÉR

E rovatban közölték a szerkesztőség nem felelős
Kronowitt Emánuel utazóknak cégünk kö-
telékéből a mai napon barátságos uton kilépett
s így nevünkben semmi tekintetben el nem
járhat.

Landesmann & Weisz

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgöny: Juvare, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedés
Fogszáll arany * Arany, ezüst és
és forrasztó ** * platina-beváltást
Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kincszét
tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárusítóknak!

Cluji aut. orth. izr. hitközség.
Sz. 711/1923.
Hitközségünk a szükségelt 120-160 m. m. kézi
páskát vállalati uton óhajtja előállítani. A hitközség
díjtalanul rendelkezésére bocsátja vállalkozónak sütési
helyiségét és felszerelését. Érdeklődők a Titkári Hiva-
talban (Timár-u. 1. sz.) kaphatnak bővebb felvilágo-
sítást.
Cluj, 1923 december hó 17-én.

A pászkaugyi bizottság

Villamostelepek
építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
elektrotechnikai vállalat és mérnöki irodaja
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahufa (volt Bolyal-u.)
Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és
tekereselműhely. Szakszerű javítások és átte-
keresések. Gyenge áramu és magas feszültségű
berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Időt és pénzt takarít meg, ha
PIRELLI CORD
autógummit vesz Emil Blagánál
Cluj, Piata Stefan cel Mare No. 3. Telefon 2-70.
Kivánatra árjegyzékkel és leírással szolgál!

„Barzel“ Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13
Fierarie 1480 Vasfűzlet Telefon 10-49.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL! EREDETI GYÁRI ÁRAK!
GYAPJUIPAR R.-T.
SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK. CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

GOERZ
ROLL-TENAX
Kamrák, objektívek,
tekeresfilm, filmpakk, leme-
zek, látesővek
Képes árjegyzéket ingyen, ber-
mentve küld!

I. B. Gibson vezérképviselő Bucaresti, Str. Sevastopol 13

A LEGFINOMABB
CEMEGE
A
KALLA-
FÉLE HALKONZERV
Kapható minden fűszer- és
csemegekereskedésben

Írógépek
és kellékek állandóan nagy választék-
ban. Javításokat legolcsóbban vállalok.
Cluj, P. Mihai Vitea-
zul (v. Széchenyi-tér)
40. sz. Telefon 493.
Finkler Antal

Önmaga ellen vét, ha nem
Nagy és Szilágyi-
nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada
Barfiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kos-
suth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Zsák
Zsineg
HAVAS DEZSŐ
TIMISOARA **Kötél**

Telefon-
sz. 81. **LÁDAGYÁR** Fióküzlet
Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett és szét-
szedett részekben megrendelésre azonnali készíti és
szállít a legolcsóbb napi áron
Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauti (volt Kajantól-ut) 1 szám

Sándor Ágoston Utóda
cégnél békebeli női és férfi
bőrkeztük újra kaphatók
Férfidivatkülönlegességek! Férfi fehérműeket
mérték után vállaltunk
Férfi francia „French“-ing 270 lej, valódi Pichler-kalap 300 lej

Izrael & Co. Cal. Victoriei 2
Karácsonyi
és újévi árainkból
15% kedvezményt
adunk!
Karácsonyi
és újévi árainkból
15% kedvezményt
adunk!

Kisvasuti apróanyagot és „S“ talpfakapsokat
raktárról szállítok
Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

Meglepő olcsó árak!
December 1-től dec. 15-ig
15% engedmény!
HA
Meglepő olcsó árak!
December 1-től dec. 15-ig
15% engedmény!
jó, olcsó, szép és praktikus
karácsonyi ajándékot akar venni, úgy vásároljon
Heliosnál, Főtér 7.
Mindennemű kötöttáru, kabát, jumper, női és férfi mellény, női és gyermekruhák, sálak, sapkák stb.
Az előírt gyári áraból
15% engedmény

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lef. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lef. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lef. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehető át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lef 80 bani bélyegköltésig fizetendő.

Zongorát bérbe veszek. Cím a kiadóban.

Bel- és külföldi fuvarleveleket díjmentesen felülvizsgál és fuvardíjtöbbleteket a legrövidebb időn belül folyósít **Recompens** nemzetközi fuvarlevél felülvizsgáló intézet Timişoara, Helvét-u. 8.

Posztó szakmában teljes jártassággal bíró önálló kereskedő segédetazonnali belépésre keresek. Ajánlatok Grünfeld Henrik posztókereskedő Satu-Mare. 6602

Érettségizett üveg és porcellán kereskedősegéd állást keres. Választ „Üvegözt nem vállal” jeligére a kiadóba kérek.

Nr. 2245/1923.

Árverési Hirdetmény

Dr. Cseke Ernő javára késedelmes adós G. J. terhére a Keresk. Törv. 306. §-a alapján 100 pár bakancsot és 3 kg. talpbőrt árvereznek 1923 Dec. 22-ikén d. u. 4 órakor Clujon Str. Saguna Nr. 3 alatt 30.000 Lei kikiáltási ár mellett, de azon alul is.

Árverelők 3.000 Lei bánatpénzt tartoznak letenni. Vételár és 20% adó és illeték azonnal készpénzben fizetendő.

Cluj, 1923 november 24.

Dr Ioan Cosma
notar public

6625

Mégis csak legjobb a késnélküli borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya

mely most újonnan átpreparálva,

az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána

„RASOL IDEAL“

Kapható 1/4, 1/2 kg. szép kivitelű csomagolásban. 5 kg. vétel franco-franco lei 130.—, kisebb mennyiségben lei 30.— kgkint. Óvakodjunk az ártalmas utánzatoktól. Csak az „Ideal“ felirású valódi

Reszling József fodrász

Cluj, Calea Regle Ferdinand 30.

Cipőire tétessen

BERSON-GUMMITALPAT

és meg fog győződni, hogy ez kellemes viselet. Azonkívül a Berson-gummitalpat jóval olcsóbb, mint a bőrtalpat, tehát ennek viselése nagy megtakarítást jelent. A cipőkészítőtől követelje azonban a szakszerű alkalmazást ezen gummitalpatnak a hozzávaló Berson-cementtel.

ארטה כשר ארטה כשר

Szalámi

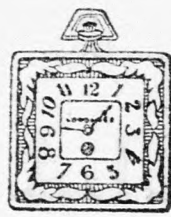
és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi árban és naponta frissen vágott liba és frissen sürt libaszir kapható:

Lebovics szalámigyár

Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
Arjegyzék és ארטה כשר kívánatra ingyen

cipő a legjobb!

Longines ébresztőórak
7 nagydíj

„LEBEDA“

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapotstb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:

paplant,
matracot,
párnát és
mindennemű
ágyneműt.

Telefon 596

Veszünk és eladunk:

lőszört,
disznószört,
kecskeszört,
gyapjut,
tollat,
afric és
Seegrast.

Villamos tollfosztógépünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.

Vállalunk:

kórházi,
közintézeti,
szállodai
felszerelések
szállítását.

Telefon 515

Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

A Tordai Sörgyár Rt.

GLORIA DUPLA MALÁTA TÁPSÖR

különlegességét
forgalomba
hozta

Cluj-Kolozsvár
L. Pop, (Brassay-utca)

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz.

A kéziratok kézbesítésétől kezdve
szendők. Kéziratok adunk v

Cluj-Kolozsvár

Ami le

Az amerikai tagjai javaslatára. Egyelősségeről van mint bizonyos hogy a francia leszerelési kom

Alaposan konferenciák azzal akarunk bírni egy uja hetetlen szem melyet Amerikai Valóban, a vilá dül Amerika szóval, hanem fegyverzés sz beteg Wilson ánnepelő töme egyszerűségéb bizonyosságul, bármennyire az európai di ménységével mes jelzőköve lefegyverzést rika szívében

Ezzel szemben az ilyen tárgyalás felidézünk az toni lefegyve hiúsították. B ok volt az, h akar „bekötöt” kezleten megj matokon való junk meg el kötött szemé korántsem jel Justitia istena teljes elfogul saját igazságá lik a szimbólur képen nem al lanságot ott, akarják örök

De — kormányának kezlet, mert ismeretlen f nyelve, amikor beszél és új k látszik, hogy beriség kiküsz bombáthajító buvárhajókat, azzal, hogy vezet.

A franco sem a leszeres új konfliktus politika levét nyos szimbóli az embert.

Nem szenátus libe kívánása, ho jöjjenek össze kevésbé lebe ismétlik a v majd eredmény delegátusa, a hir mélyen t melynek mese életet hajított nek itt mindi